

Mali libar

DRAGO IVANIŠEVIĆ

SPUŽ

Zavrtija se,
svija
i osta inkantan.
U njemu laju pasi bûr,
paradu se jidra,
lomidu sidra,
ma čuje se i lipo pivanje cûr.

MASLINA

Na jusnan si lita pivala
ka' te sunce svojom zinicon njialo,
a onda su došli šijuni
i višali su krpe krupe i sniga po tvojin granan.
Na tvojoj su kori ostali prsti
didi i bab,
sivi prsti puni maovine miscčine
i pota.

Zavrtija se - zavrtio se; svija - savio; osta - ostao; inkantan - zablenut, kao ožaran;
pasi - psi; bûr - bura; paradu - paraju; jidra - jedra; lomidu - lome; ma - ali;
cûr - cura.

Jusnan - usnama; ka' - kad; svojom - svojom; zinicon - zjenicom; njialo - njihalo;
ondar - onda; šijuni - vjetrine; višali - vješali; krupe - grada, tuče; didi - djedova;
bab - baba; maovine - mahovine; pota - znoja.

STARI KUNPARAN

Bi' je stari kunparan,
vas rasparan,
zadnji mu aventur davno
u grebu
pokopan.

Bi' je stari kunparan
vas rasparan,
pa ka' ga višje nikor ni' moga' nosit
nit prosjak isprosit,
stavili ga, kâ krpu, ispo' starog samara
o' tovara,
da tovaru drivo u kosti ne udara.

Bi' je stari kunparan,
vas rasparan,
i ispo' starog samara
o' tovara
još se višje raspára.

Bi' je stari kunparan,
vas rasparan,
kostiman o' tovara i drivon o' samara
vas iskidan.

Bi' je stari kunparan,
vas rasparan,
vas iskidan,
i jenog su ga dana
stavili na smokvu
ka strašilo za tice,
ma višje zaraj dice.

Bi' je stari kunparan,
vas rasparan,
vas iskidan,
i sa' je ispo' smokve,
usri' lokve,
vas mokař,
vas glibon poškrapjan.

Bi' je stari kunparan,
vas rasparan,
vas iskidan,
pirnim vinon,

eštron,
fešton
nikoć pokapjan.

Stari kunparan,
stari kunparan,
vas rasparan,
vas iskidan,
vas glibon poškrapjan.

JUGO S KIŠON

Zavija,
cabla svija.

Mijardu rûk,
mijardu mûk,
cilo more tugé,
cilu noć,
dugo, dugó,
prez pristanka,
oko kuće gré,
po cakliman tuće
i pritišće krov i zide.

Jauće jugo,
mijarda udovic.

Bovani straja u mozgu
i u sreću.

JUBAV

Kâ da san sunce stavila u nidra,
tako me peče,
tako me žiga
jubav moja.

Kunparan – koparan, težački kaput; aventur – talij. avventore, gost, mušterija; grebu – grobu; ka' – kad; nikor – nitko; ispo' – ispod; drivo – drvo; o' – od; jenog – jednog; zaraj – radi; sa' – sada; usri' – usred; glibon – glibom, blatom; poškrapjan – poprskan; pirnin – pirnim; eštron – raspoloženjem, poletom, talij. estro; fešton – veseljem, talij. festa; nikoć – nekoć; pokapjan – pokapan.

Cabla – stabla; mijardu – milijardu; rûk – ruku; mûk – muka; cilo – cijelo; prez – bez; gre – ide; cakliman – staklima; zide – zidove; bovani – kamenje; straja – straha.

Boli me, boli,
 kâ da su me izboli
 svin dračan ovega svita.
 I gren po dvoriman, po ulican obavita
 u oblak pun tišine,
 ma ponosnija o' granja
 u proliće.

NESRIKNJA DIVOJKA

Svi šijuni, fortunali,
 svi lebići,
 i sva svitla i svi tići,
 ne bi mogli mene dići,
 jer san, bidna, kâ sovura,
 ča je svaki nogon tura.
 Mâ, nesrikno ti je dite,
 dok nevoje druge mite,
 na me ti se sve baš svali,
 mene, bidnu, tuču vali,
 bodu čavli, klanfe, osti,
 svi betezi o' ljubavi.

ČA VRIDI

Ča vridi ovi nokat veseja
 ka' u ruki tiščiš kruv,
 ča vridi ovi nokat veseja
 u ovon morn
 nevoje.
 Greš, a ne greš,
 gledaš, a ne gledaš,
 čuješ, a ne čuješ.
 Ni pô šolda ne bi dala za se.

Kâ - kao; san - sam; nidra - njedra; žiga - pali; ljubav - ljubav; dračan - dračama;
 svita - svijeta; gren - idem; dvoriman - kući, dvorima; ulican - ulicama; o' - od;
 proliće - proljeće.

Šijuni - vjetrine; fortunati - oluje; lebići - jugozapadni vjetrovi; svitla - svijetla;
 tići - ptice; kâ - kao; sovura - savornja, talij. zavorra - priteg, balast u lađi.
 ali i, kao ovdje, tucanac na cesti i putu; ča - što; svaki - svatko; tura - gura; mâ,
 ma'a - mama, majo, majko; nevoje - nevolje; druge - druge ljude; mite - zaobidu;
 klanfe - nj. klampfe, spona za balvane, za grede; betezi - bolesti; o' - od; ljubavi -
 ljubavi.

Ča - što; vridi - vrijeti; veseja - veselja; ka' - kad; tiščiš - držiš; kruv - kruh; ne-
 voje - nevolje; greš - ideš, hodaš; pô - pol; šolda - novčića.

TEŽACI

I

Uvik nikon kokoš piva,
uvik nikon pas zavija,
uvik krvav masec svitli,
uvik plače udovica.
Uvik ladno, posno jilo,
uvik čavli u križiman,
uvik šuša u pojiman,
uvik krupa za jematvu,
ma se uvik smiju dica.

II

Po cili dan mašklinom bacijedu sunce u zemju
i poton škrapaju rašejke i sime,
ondar, ka' se smrkne, gredu za takjastin nogan o' tovara
svojin kominiman,
uz nji' se, kâ zvono, bimba kozje vime.

Po cilu noć jenin uvon slušaju di putujedu oblaci
i kad umisto garbinadu,
prin zore, ugledadu nebo bistro ka joko
sritni su kâ da jemaju najlipju intradu.

Bace samar na tovara, za samar vežu kozu,
pjunu, brontolaju na ženu, dicu i lopizu
i gredu jopet po cili dan mašklinom bacivat sunce u zemju.

I

Uvik – uvijek; nikon – nekome; piva – pjeva; svitli – svijetli (kad kokoš pjeva, pas zavija, kad je oko mjeseca dvor, to znači nesreću, netko će u kući umrijeti); ladno – hladno; jilo – jelo; križiman – križima, pojiman – poljima; ma – ali.

II

Mašklinon – pijukom; bacijedu – bacaju; zemju – zemlju; poton – znojem; škrapaju – prskaju; rašejke – rašeljke; sime – sjeme; ondar – onda; zatim, potom; ka' – kada; gredu – idu; takjastim – kao pritke tanke noge; o' – od; tovara – magarca; kominiman – ogujštima; nji' se – njih se; kâ – kao; bimba – klati; jenin – jednim; di – gdje; putujedu – putuju; garbinadu – talij. gherbino, libeccio, jak vjetar, jugozapadnjak, oluja; prin – prije; ugledadu – ugledaju; joko – oko; smij – smijeh; justiman – ustima; dice – djece; sritni – sretni; jemaju – imaju; najlipju – najljepšu; intradu – talij. entrata, prihod; pjunu – pljunu; brontolaju – talij. brontolare, gundati; lopizu – zemljani lonac; jopet – opet; bacivat – bacati.

Z E M J A

Krtice mi ne će ote' mir,
jerbo je moja utroba
duboka,
jerbo su moje kucavice
duboko ispod utrobe.
Mogu mi spalit smij,
cabla i granje, zelenilo
i cviće na prsiman,
ma moj pravi smij
u meni ceni,
sime ča ga nikor ne more
iščupat s korinon.

Krtice mi ne će ote' mir,
izvanka ću bit udovica
pusta i siva,
prez očiju i obrazi,
a u sebi ću jemat
mijarde i mijarde očiju,
mijarde i mijarde obrazi
i daću mijardan života
život ča ga u sisan svojim,
u utrobi plodnoj,
u simenu
grijen.

Krtice mi ne će ote' mir
ven će i one u zubiman mojin,
ka krepaline,
postat život u meni.

Krtice ka i mušice.

D I Č J E

Na jeziku muž

Na jeziku muž,
na klobuku spuž,
na postolu gusinica,

Ote' – oteti; smij – smijeh; ceni – zaceniti, smijeh do suza; sime – sjeme; more – može;
izvanka – izvana; prez – bez; jemat – imati; mijarde – milijarde; sisan – sisama; kre-
paline – crkotine.

na krtolu bandirica,
 na jarbolu garbinada,
 na skojiću lebićada.
 Gravan noću kjuje criva,
 s bokun čavla,
 bidnog djavla,
 možeš probit srce driva.

DIČJE

Koza jema mali rep

Koza jema mali rep,
 Baba petkon jema post,
 A ferata jema most.

Koza jema mali rep,
 Pas nedijon jema kost,
 U jotelu spava »gost«.

Koza jema mali rep,
 Supetranin jema gnjoj,
 Imoćanin jema loj.

Koza jema mali rep,
 Pulicija jema »stoj«,
 A šjor Visko jema foj.

Rep i post, rep i most,
 Rep i kost, rep i »gost«,
 Rep i gnjoj, rep i loj,
 Rep i »stoj«, rep i foj.

Klobuku – šeširu; postolu – cipeli; gusnica – gusjenica; krtolu – sprtici, kotarici;
 bandirica – talij. bandiera, zastavica; garbinada – talij. garbino, libeccio, vjetar jugo-
 zapadnjak; gravan – gavran; kjuje – kljuje; criva – crijeva; s bokun – talij. boccone,
 komadom, kusom; driva – drva.

Jema – ima; baba – baka; ferata – željeznica; jotelu – hotelu; foj – novine.

DIČJE

Bila kokoš, bili snig

Bila kokoš, bili snig,
snila jaje, baš kâ brig,
jaje,
jajasto,
velo,
kusasto.
U jaju su tri soldata,
tri jablana,
uz nji' njiva uzorana.
Svaki soldat – vela gora,
jablan – dimjak o' vapura,
a njiva je pusto more,
moj nebore,
ovako se lagat móre,
kad je s namin mali Blaž,
svaka mu besida laž.
Blaž, laž,
Blaž, laž.

DIČJE

Kjun o' broda, kjun o' tice

Kjun o' broda, kjun o' tice,
veži more su tri žice,
udri more su tri pruta,
ka' se riba vrati s puta,
ne bude li samo juta,
ufatićeš ribi rep.

Bila – bijela; snig – snijeg; snila – snijela; kâ – kao; velo – veliko; kusasto – bez repa, zdepasto; soldata – vojnika; nji' – njih; dimjak – dimnjak; o' – od; vapura – parobroda; móre – može; s namin – s nama; besida – riječ, besjeda.

Kjun – kľjun; o' – od; su – sa; ka' – kad; juta – ljuta.